

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200501168-/ES

Vår ref: 09/1356

Vår dato: 24.04.09

Høring – Mulig ratifikasjon av Haag-konvensjonen av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av barnebidrag og andre former for familiebidrag

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til departementets brev av 27.01.09 med vedlagt høringsnotat. NAV Drift og utvikling, Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral og NAV Utland, er oppført som høringsinstanser på departementets liste, men vil ikke gi egne høringsuttalelser. Høringen er koordinert internt av direktoratet, og det gis med dette bare en høringsuttalelse fra NAV.

Innledning

Vi er positivt innstilt til ratifisering av en ny konvensjon om innkreving av barnebidrag. Den nye konvensjonen vil effektivisere arbeidet med å få innkrevd og fastsatt barnebidrag fra bidragspliktige bosatt i utlandet. Det at konvensjonen plikter mottakerland å etablere en bidragsavgjørelse i de tilfeller landet ikke kan anerkjenne en utenlandsk avgjørelse, er positivt og i tråd med NAV sin praksis.

Selv om konvensjonen gir muligheter for bedre og raskere saksbehandling, vil vi gi enkelte merknader til praktiske utfordringer som vil kunne oppstå i den daglige forvaltningen av konvensjonens virkeområde. Vi tar utgangspunkt i departementets spørsmålsstillinger i høringsnotatets punkt 3.

Høringsnotatets punkt 3. Spørsmål i forbindelse med norsk ratifikasjon.

3.2 Utvidet eller innskrenket krets av bidagsmottakere, jfr. artikkel 2

Vi er enige i Departementets vurdering om innkreving av bidrag til barn over 21 år. Selv om det ikke er gitt en eksplisitt aldersavgrensning i barneloven, vil kravet om at barnet er under vanlig utdanning i de fleste tilfeller gjøre at bidrag til barn over 21 år ikke kan fastsettes. Vi mener imidlertid at det er rimelig å åpne for muligheten til å kreve inn bidrag til barn over 21 år. En øvre grense på 25 år synes også rimelig i den grad det gjelder personer som er i stand til å ta utdanning.

ARBEIDS- OG VELFERDS DIREKTORATET

Postadresse: Postboks 5 St. Olavs Plass // 0130 OSLO
Besøksadresse: Akersgt. 64-68 // 0180 OSLO
Tel: 21 07 00 00
www.nav.no

En praktisk utfordring i disse tilfellene er norske myndigheters begrensede muligheter for kontroll av opplysninger fra parter bosatt i utlandet. I mange tilfeller vil en utenlandsk bidragsavgjørelse angi at bidragsplikten løper frem til barnet anses som selvforsørget. Det kan være vanskelig å kontrollere opplysninger fra parter i utlandet vedrørende inntekts- og utdanningsforhold. En mulig måte å kontrollere dette på, er å kreve dokumentasjon på inntekt og utdanning jevnlig, for eksempel en gang per år. Ansvar for å innhente denne dokumentasjonen bør ligge på den anmodende myndighet, og innkreving av løpende bidrag stanses dersom ikke nødvendig dokumentasjon foreligger.

Når det gjelder innkreving av ektefellebidrag, er vi enig i departementets vurdering om at slikt bidrag må kunne kreves inn i Norge uten at kravet er fremsatt sammen med krav om innkreving av barnebidrag.

3.3 Valg av prosedyre ved mottak av søknader fra andre land jfr. artiklene 23 og 24

Sannsynligvis er det i realiteten liten forskjell på de to alternativene når det gjelder innkreving i Norge. Det er ikke uten videre gitt at alternativet i artikkel 23 totalt sett vil være det mest rasjonelle. Vi er enige i departementets vurdering om at innkreving etter artikkel 23 ikke kan iverksettes før eventuell klage er avgjort. Dette må da innebære at innkreving uansett ikke kan iverksettes i noen saker før klagefristen på 30 dager er utløpt (eventuelt 60 dager i sjeldne tilfeller). Etter alternativet i artikkel 24, kan innkreving besluttes og iverksettes etter at partene har vært hørt, og det gis ikke automatisk utsatt iverksettelse ved eventuell klage. Totalt sett kan derfor artikkel 24 i realiteten vise seg å være det mest rasjonelle alternativet. Det er også dette alternativet som i størst grad samsvarer med dagens norske praksis. Slik praksis er i dag blir bidragspliktige varslet om innkrevingsbegjæring og får en frist til å uttale seg før endelig beslutning tas.

Departementet viser til at Haag-konferansen anmoder medlemsstatene om å benytte framgangsmåten etter artikkel 23, da det antas at det er denne som sikrer den mest effektive implementeringen av konvensjonen. Vi understreker at vi ikke har avgjørende innvendinger mot at Norge eventuelt velger framgangsmåten etter artikkel 23.

3.4 Erklæring om villighet til å motta søknader på annet språk enn norsk, jfr. artikkel 44

Vi er enige i Departementets forslag om å godta dokumenter på engelsk. Det kan likevel stilles spørsmål ved hvorvidt dette i tilstrekkelig grad ivaretar informasjonsplikten og partenes rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Slik vi oppfatter dette punktet, vil vi i enkelte tilfeller kunne kreve at avsendermyndigheten oversetter dokumentene til norsk. Dette vil være aktuelt i tilfeller hvor den bidragspliktige i Norge krever dette.

Selv om Norge vil godta dokumenter som er oversatt til engelsk, bør det også avklares hvilket språk korrespondanse og vedtak til partene skal skrives på. Dette gjelder både vedtak og eventuelle påstander fra partene som fordrer en uttalelse fra den andre parten.

NAV Utland fatter i dag vedtak om innkreving på norsk, samtidig som det sendes en melding om innholdet i vedtaket til parten i utlandet på henholdsvis engelsk, tysk og fransk. Det samme gjelder i de sakene hvor man kommer til at den utenlandske avgjørelse ikke kan anerkjennes og hvor det derfor

fastsettes bidrag etter norsk regelverk. Det bør avklares hvorvidt det er vår eller den enkelte parts ansvar å få oversatt sakens dokumenter.

3.5 Private bidragsavtaler som grunnlag for innkreving, jfr. artikkel 30 nr. 8m. fl.

Det er reist spørsmål om det kan bli vanskelig å få innkrevd norske private avtaler. Dette på grunn av eventuelt manglende godkjenning av avtalene som tvangsgrunnlag for innkreving. Vi kan ikke se at dette nødvendigvis vil være et stort problem. De fleste sakene som sendes til utlandet for innkreving, er saker hvor det ikke er inngått privat avtale. Dette kan nok imidlertid endre seg med tiden. Vår erfaring er at der hvor det er privat avtale som fungerer, ordner partene opp seg imellom. I de tilfellene hvor en slik avtale ikke lenger fungerer og en av partene ber om offentlig innkreving, vil det ofte også bli søkt om ny offentlig fastsettelse av bidraget.

3.6 Nye tvangsmidler ved bidragsinnkrevingen, jfr. artikkel 34

I Norge har vi i dag ikke lovhjemmel til alternativet under nr.2 bokstav h, suspensjon eller tilbakekalling av diverse lisenser. Vi har derimot ingen innvendinger mot at dette tas opp til nærmere vurdering.

3.7 Oppnevning av sentralmyndighet, jfr. artikkel 4

Vi ser det som en fordel om NAV kan stå som sentralmyndighet, men det antas at det vil bli NAV Utland som vil være sentralmyndighet for å motta søknader om fastsettelse og innkreving, mens det opplyses om at Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral skal håndtere oversendelsen av saker til utlandet. At Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral skal ha denne oppgaven må imidlertid presiseres i henhold til art 6 nr 3 til Det permanente byrå for Haag -konferansen for internasjonal privatrett. Det hadde i denne sammenheng vært en fordel om en samtidig endret Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentrals navn til NAV Innkreving. Det har vist seg at dagens navn i enkelte tilfeller har skapt uklarheter.

3.8 Hjemmel for utvidet informasjonsflyt mellom sentralmyndighetene

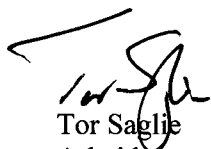
Vi er meget positiv til at den nye konvensjonen åpner for muligheten til å utveksle opplysninger om partene i en bidragssak. Vi forstår konvensjonen slik at dette både gjelder opplysninger om bidragsmottaker og bidragspliktig i en sak. Dette vil gi et bedre grunnlag for å komme frem til mer korrekte bidragsavgjørelser. NAV avviser per i dag slike henvendelser fra utenlandske myndigheter.

Fullstendig oppfyllelse av artikkel 6 forutsetter da at vedkommende ikke er registret med diskresjonskode, dette behøver nødvendigvis ikke være fordi en tidligere partner er årsaken til at det er opprettet diskresjon. Det kan også være andre årsaker til at personopplysninger som kan være med på å identifisere adresse eller annet oppholdssted skal være skjult.

3.9 Bør Norge ratifisere Haag-konvensjonen av 2007?

Vi mener at Norge bør ratifisere Haag-konvensjonen av 2007. Vi kan ikke se at det er forhold ved den nye konvensjonen som framtrer som mindre gunstig i forhold til de tidligere konvensjoner.

Med hilsen

Tor Saglie
Arbeids- og velferdsdirektør

Hilde Olsen
Direktør Pensjon og ytelser